

Vega
verneområdestyre

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Nes
8980 Vega

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 75547968
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/vega

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Saksbehandler Isa Skjelbostad

Vår ref. 2020/1312

Deres ref.

Dato 29.04.2022

Høringsuttalelse til forslag til åpning for tarehøsting sør for Vega - Vega verneområdestyre

Viser til høringsnotat sendt ut 24.02.2022 fra Fiskeridirektoratet ang. forslag til åpning for kommersiell taretråling fra grensen av Trøndelag til Vega. Tidligere verneområdeforvalter på Vega har tidligere kommet med høringsuttalelser på vegne av Statsforvalteren i Nordland (tidligere fylkesmannen i Nordland) av 19.11.2020 hvor det ble frarådet åpning for tarehøsting i området sør for Vega. Dette på bakgrunn av at det ut ifra den kunnskapen som lå til grunn ikke var sannsynlig at økosystemet i området kunne tåle den belastningen en slik høsting ville innebære.

Vega verneområdestyre peker på at en slik åpning for kommersiell tarehøsting skal vurderes opp mot naturmangfoldlovens §§ 8-12. Her skal det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet. Det er derfor et krav til kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt vurdering av hvilke effekter påvirkningen har (nml §8). Som beskrevet under finnes det mange kunnskapshull rundt påvirkningen tarehøsting kan ha på sjøfuglbestanden i området rundt det forslåtte feltet. Naturmangfoldloven §9 (føre-var-prinsippet) krever i det tilfellet at det skal tas sikte på å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet. Samtidig finnes det viktige spørsmål å besvare sett i lys av naturmangfoldloven §10 (økosystemtilnærming og samlet belastning), slik som problemstillingene som er nevnt nedenfor. Det burde være en grundigere undersøkelse for å vurdere hvilken belastning et slikt inngrep vil ha. Vega verneområdestyre ser derfor at åpningen av området for kommersiell tarehøsting burde vente til det er hentet inn mer kunnskap.

Nord for området som foreslås åpnet for tarehøsting ligger Muddvær fuglefredningsområde. Formålet med fredningen for Muddvær fuglefredningsområde er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl. I dette fuglefredningsområde finnes det blant annet teist (nær truet, Rødlista 2021) og ærfugl, som har gått fra livskraftig i 2010, til nær truet i 2015, og i 2021 ble bestanden i Norge vurdert til sårbar (Rødlista 2021). Begge artene hekker i Muddvær. Teisten som hekker her har blitt påvist å bruke områdene sør for Muddvær i matsøk i perioden når de mater unger (Dehnhard & Christensen-Dalsgaard 2021, upubliserte data (vedlagt)). Det kommer også frem i rapporten at det kun er gjort undersøkelser i en kort periode av året og i ett år. Det er derfor ikke mulig å si noe om områdebruken til teist i Muddvær resten av året og om bruken er høyre / lavere gjennom hekkeperioden i andre år. Det er heller ikke gjort undersøkelser for andre teist-kolonier i verdensarvområdet. Når det gjelder andre sjøfugler som bruker Muddvær som hekke- og/eller

Naturreservat	Lånan-Skjærvær, Eidemsliene, Holandsosen og Kjellerhaugvatnet
Landskapsvernområde	Hysvær/Søla
Biotopvern	Lånan, Flovær, Skjærvær og Muddvær

myteområde, finnes det lite kunnskap om hvor de søker etter mat. Dette gjelder også for ærfuglbestanden i fuglefredningsområdet. Områdebruk av ærfugl sør for Muddvær skal blir undersøkt i løpet av året (finansiert gjennom Viltfondet og Vegaøyan Verdensarv, gjennomføring: NINA).

Generelt i Norskehavet viser overvåkning en nedgang i storskarv og ærfugl (Fauchald mfl. 2015); tareskogsystemet er et viktig område for disse fuglene da rike tareskoger øker tilgangen til fiskeyngel og virvelløse dyr. Det samme gjelder toppskarven som i Midt-Norge nærmest utelykkende finner mat i tareskog (Christensen-Dalsgaard mfl. 2017; Dehnhard et al. 2022). Tidligere undersøkelser har vist at områdebruk av toppskarv som hekker på Sklinna, rund 50 km sør for Vega, overlapper sterkt med områder hvor tarehøsting foregår (Christensen-Dalsgaard mfl. 2020). Tareskogene er en del av en kompleks næringskjede, og er oppvekstområde for mange arter som befinner seg langt nede i næringskjeden (blant dem fiskeyngel av forskjellige arter, mange virvelløse dyr, samt taren i seg selv). Endring av sammensetningen av arter langt nede i denne næringskjeden kan ha store følger for arter lenger oppe i næringskjeden, inkl. sårbare sjøfuglarter (f.eks. Lorentsen mfl. 2010).

Fauchald mfl. trekker også frem hvordan endringen i havtemperatur kan føre til endringer i tilgjengelighet i dyreplankton ved forskjellige tider av året, slik at næringstilgangen til fiskeyngel kan endre seg, og gytetiden til store fiskestammer kan forskyves i tid og rom. Dette kan igjen bety at plasseringen av de store hekkekoloniene for sjøfugl er suboptimal, samt at hekkingen kan foregå på tider av året når tilgangen på fiskeyngel er lav. En slik «mis-match» kan føre til vedvarende hekkesvikt. Det er manglende kunnskap om hvordan temperaturendringer fører til endringer i tilgjengelighet og størrelse av fiskeyngel, og hvordan dette kan føre endring i hekkesuksess. En slik påkjenning vil gjøre den samlede påvirkningen av tarehøsting i det forslåtte området veldig stor for sjøfuglbestanden i områdene rundt.

I samme rapport fra Fauchald mfl. påpekes det at næringsmangel kan forsterke den negative effekten av andre stressfaktorer. Dette knyttes gjerne opp mot økt predasjon, da hekkende fugler vil forlate reiret oftere i søk etter mat, og større måkefugler går etter annen sjøfugl når tilgangen til fisk forsvinner. Den negative effekten av miljøgifter, forurensning og annen menneskelig påvirkning vil også forsterkes når bestandene er næringsstresset. I rapporten pekes det på et behov for undersøkelser rundt hvordan mink, svartbak, gråmåke, havørn og andre predatorer påvirker sjøfuglbestandene i samspill med næringsbegrensninger.

I høringsnotatet fra fiskeridirektoratet står det «det finnes få studier om effekten av taretråling på dyr høyere opp i næringskjeden, som for eksempel sjøfugl». Fiskeridirektoratet konkluderer likevel med at det er «sannsynlig at ressursen og økosystemet i området kan tåle den samlede belastningen høstingen innebærer» etter de begrensningene som er forslått på høsteaktiviteten.

Utover dette ser også Vega verneområdestyre at det er behov for et kart som stemmer overens med de områdene det foreslås å åpne. Dette for å unngå forvirring. Per siste høringsnotat fra fiskeridirektoratet viser kartet fortsatt høstingsfelt som går inn i verdensarvområdet og inn i Horsvær naturreservat. I høringsnotatet står det at disse områdene ikke skal berøres, og at de øverste feltene ikke skal høstes. Kartet må derfor oppdateres.

Vega
verneområdestyre

Med hilsen

André Møller
Leder Vega verneområdestyre

Isa Skjelbostad
Verneområdeforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Miljødirektoratet
Statsforvalteren i Nordland

Postboks 5672 Sluppen

7485 TRONDHEIM